

2017-06-19

Diarienummer: Ä 2017-697

Miljö- och energidepartementet

Tillväxtverkets remissvar på utredningen "Från värdekedja till värdecykel – så får Sverige en mer cirkulär ekonomi"

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverket arbetar även med regelförenkling och kompetensförsörjningsfrågor. Myndigheten har uppdrag som specifikt syftar till att främja hållbar regional tillväxt och näringslivsutveckling. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverkets synpunkter

De förslag utredningen presenterar är uppdelade i två delar; (I) förslag för hur Sverige kan styra i riktning mot en cirkulär ekonomi samt (II) förslag på styrmedel för ökad nyttjandegrad och ökad återanvändning av produkter. Utredningen redogör grundligt för den teoretiska bakgrunden för cirkulär ekonomi och vi instämmer i utredningens bedömning att cirkulär ekonomi bör ses som en avgörande strategi för hållbar ekonomisk utveckling inom de planetära gränserna. De åtgärder som utredningen föreslår bedömer vi alla vara relevanta insatser för att främja utvecklingen av cirkulär ekonomi.

Däremot saknar vi konkreta **förslag på åtgärder som riktar sig mot näringsliv, entreprenörskap och företagande**. Utredningen understryker visserligen att det parallellt med de åtgärder som föreslås behövs stimulans för utveckling och omställning till cirkulära affärsmodeller. Vi önskar att utredningen gått vidare med att utarbeta sådana förslag. Vår uppfattning är därför att de förslag utredningen ger som helhet inte kan bedömas vara tillräckliga för att utveckla den cirkulära ekonomin i Sverige.

Vi ser att det redan idag finns exempel på företagsinriktade insatser som, indirekt, kan sägas främja framväxten av en cirkulär ekonomi. Exempelvis finns insatser för digitalisering av SME, stöd för affärsutveckling och industriell symbios samt stöd för energieffektivisering och övergång till förnybar energi. Dessa insatser är dock oftast avgränsade till delar av värdekedjan (exempelvis produktionssidan), affärsutveckling inom det egna företaget eller fokuserade på avfall som resurs, ofta med en geografisk avgränsning. Insatser som möjliggör marknadsnära samarbeten längs värdekedjor och implementering av digitala lösningar för utveckling av resurseffektiva affärsmodeller, särskilt bland små och medelstora företag, saknas. Vi anser att det finns behov av att utveckla existerande, alternativt nya, insatser som svarar på behovet av systemsyn och som gör det möjligt för företag att utveckla sina kärnprocesser, från design till materialåtervinning, i samverkan med andra företag.

Utredningen belyser många relevanta exempel på **regelverk** som behöver ses över och anpassas för att inte utgöra ett hinder för ökad cirkuläritet. Regelverk avseende avfalls- hantering lyfts till exempel ofta som ett hinder i dessa sammanhang, inte bara i denna

utredning. Vi vill betona vikten av att relevanta regelverk faktiskt ses över och anpassas så att de inte utgör ett hinder för utveckling mot ökad cirkuläritet.

Del I: hur Sverige kan styra mot cirkulär ekonomi

Utredningen föreslår att en tidsbegränsad *delegation för cirkulär ekonomi* tillsätts. Vi delar utredningens uppfattning om att det finns behov av en samlande kraft för att initiera och driva på omställningen till en cirkulär ekonomi genom nationell samverkan, utbyte av kunskap och långsiktig målstyrning. En sådan delegation (eller alternativ organisatorisk form) bör ha mandat och resurser att praktiskt stödja, ställa krav och följa upp arbetet nationellt och regionalt inom olika sakområden. Delegationens arbete behöver enligt vår åsikt kompletteras med medel för genomförande av särskilda uppdrag och insatser inom myndigheter nationellt och regionalt.

Vi anser att utredningens förslag om *skatteväxling* är intressant men behöver utredas vidare vad gäller utformning och effekter. Utredningen gör bedömningen att en punktskatt på konsumentvaror är att rekommendera. Vi anser att en generell höjning på samtliga konsumentvaror är väl trubbig och att differentierade nivåer utifrån miljöbelastning är att föredra. Som utredningen redogör för så kan en punktskatt med nuvarande regler komma att missgynna svensk handel till fördel för handel av konsumentprodukter via utländska e-handlare. En vidare diskussion på EU-nivå ser vi därför som nödvändig.

Utformningen av skatt på material behöver även utformas på ett sådant sätt att det inte innebär försvårande för företagen. I utformningen av ett förslag om skatteväxling bör man även ta i beaktande att all reparation inte är miljömässigt eftersträvarvärd. Som exempel kan ges äldre vitvaror där inköp/leasing av nya, mer energieffektiva produkter ur miljöhänsyn kan vara att föredra framför reparation.

Del II: Styrmedel för ökad nyttjandegrad och ökad återanvändning av produkter

Utredningens andra del omfattar konkreta förslag om styrmedel för att öka användningen/nyttjandegraden och återanvändningen av konsumentprodukter. Utredningen har utgått från ett antal kriterier i arbetet med att prioritera och vidareutveckla olika förslag. De förslag utredningen presenterar är var för sig relevanta och genomarbetade. Vi önskar dock att utredningen gått vidare med att utveckla förslag som kopplar till utbudssidan och hänvisar till ovanstående resonemang om behovet av företagsinriktade insatser.

Beslut i detta ärende har fattats av tf avdelningschef Jens Heed. Johanna Giorgi har varit föredragande. I handläggningen har också Ewa Andersson, Cecilia Ankarstig, Lena Carlsson, Stefan Nordin, Christina Nyström, Maria Tengvard och Caroline Wigerstad deltagit.

Jens Heed

Johanna Giorgi